

WITWASINDICATOREN

Indicatoren voor witwassen kunnen onder worden verdeeld in drie subgroepen. Ten eerste zijn er de witwastypologieën. Een witwastypologie is een beschrijving van kenmerken die op basis van ervaring duiden op witwassen. Deze worden internationaal vastgesteld door de FATF en nationaal door de FIU. In 2017 zijn een aantal nieuwe typologieën vastgesteld. In de Memorie van Toelichting lezen we dat OM en rechter voor het bewijs van witwassen gebruik kunnen maken van “typologieën” van witwassen. (Kamerstukken II 1999/2000, 27159, 3 (MvT), p. 9.) Feiten van algemene bekendheid zijn grofweg feiten die iedereen kan weten. Het is een juridisch begrip, feiten van algemene bekendheid behoeven namelijk geen bewijs (artikel 339 lid 2 W Sv). Dan resteert er een groep overig indicatoren. Dit zijn kenmerken die kunnen duiden op witwassen maar dus geen feit van algemene bekendheid zijn en ook (nog) niet als typologie zijn aan te duiden.

Zowel voor het komen tot een verdenking van witwassen als voor het daadwerkelijke bewijs van witwassen kunnen deze witwasindicatoren een belangrijke rol spelen. Hieronder volgt een opsomming per categorie. De typologieën zijn die zoals deze momenteel door de FIU zijn gepubliceerd. De feiten van algemene bekendheid zijn afkomstig vanuit jurisprudentie. De vindplaats is hierbij vermeld om hiernaar te kunnen verwijzen in bijvoorbeeld een proces-verbaal. De opsomming van overige indicatoren geeft een overzicht van veel gebruikte indicatoren. Dit overzicht is **niet limitatief**, er zijn nog vele andere indicatoren en feiten van algemene bekendheid te vinden die ook gebruikt kunnen worden. Op de laatste pagina is een overzicht van FATF-rapportages opgenomen. In die rapporten zijn typologieën en/of indicatoren over specifieke onderwerpen te vinden.

Witwastypologieën

Limitatieve lijst – Bron: FIU.nl/wetgeving

01. Het feit dat er geen legale economische verklaring is voor de gewisselde valutasoorten en de frequentie van de wisselingen.
02. Het ontbreken van een legale economische verklaring voor het wisselen van grote geldbedragen.
03. Het ontbreken van een legale economische verklaring voor het wisselen van buitenlandse valuta.
04. De transacties staan niet in verhouding tot de inkomsten.
05. Het contant omwisselen in een witwascyclus wordt vaak gedaan ter onderbreking van de 'papertrail'.
06. Bij grote hoeveelheden contant geld in diverse valuta: het is een feit van algemene bekendheid dat diverse vormen van criminaliteit gepaard gaan met grote hoeveelheden contant geld in diverse valuta.
07. Bij fysiek vervoer van grote bedragen in contanten: het fysiek vervoeren van grote bedragen in contanten brengt een aanzienlijk veiligheidsrisico met zich.
08. Het feit dat ten aanzien van de verdachte geen economische activiteit bekend is in relatie tot de verschillende landen waarmee transacties werden verricht.
09. Het feit dat meerdere wisseltransacties op één dag bij verschillende wisselkantoren/banken dan wel bij verschillende vestigingen van deze wisselkantoren/banken zijn uitgevoerd.
10. Het feit dat een aantal malen het geld ongeteld werd aangeleverd.
11. Het feit dat diverse malen geld in kleine coupures werd omgewisseld naar grote coupures.
12. Het feit dat de handel in verdovende middelen veel geld in kleine coupures oplevert.
13. Het feit dat de handel in verdovende middelen veel opbrengsten in verschillende valuta oplevert.
14. Het feit dat door de verdachte veel contacten werden (worden) onderhouden met personen met criminele antecedenten.
15. De wijze waarop het geld werd vervoerd en/of aangeboden.
16. Het feit dat de verdachte iets weigert te verklaren over de herkomst van het geld.
17. Het feit dat het kennelijk de bedoeling was om de meld-grens te ontduiken.
18. Het feit dat er een beloning werd verkregen voor de door verdachte uitgevoerde wisseltransacties.
19. Het feit dat het verrichten van vele Money Transfers vanuit Nederland naar verschillende personen in het Caribische gebied dikwijls gepaard gaat met de smokkel van cocaïne van het Caribische gebied naar Nederland.
20. Bij (veelvuldig) gebruik van Money Transfers (het is een feit dat het aanmerkelijk duurder is om geld over te maken naar het buitenland via Money Transfers dan via girale transacties).
21. Het feit dat Nederlanders in het buitenland geld op aldaar geopende bankrekeningen hebben staan om buiten het zicht van de Nederlandse autoriteiten en/of Nederlandse opsporingsdiensten te blijven.
22. Het feit dat uit eerdere onderzoeken is gebleken, dat het wisselen van Britse ponden en Schotse ponden in kleinere coupures buiten het Verenigde Koninkrijk vaak in relatie kan worden gebracht met de handel in verdovende middelen.
23. Geldbedragen van behoorlijke omvang, in contante coupures, die niet terug zijn te vinden in (officiële) boeken van en evenmin kunnen worden verantwoord met stukken van reguliere handelsactiviteiten.
24. Voorhanden hebben van grote hoeveelheden contant geld, zonder noodzaak daartoe op grond van bedrijf of beroep.
25. Ongebruikelijke wijze van transport (verstopping van contanten). Waarbij gedacht wordt aan het verstopping van liquide middelen in niet voor transport van gelden bedoelde materialen bijvoorbeeld: hengsels of trekstangen van koffers, pakken luiers, shampoo flessen, in panty verpakt en verstopt onder kleding, verstopt in het lichaam.
26. Een kenmerk dat veel gevallen van witwassen gemeen hebben is dat handelingen plaats vinden die overigens – los van het beoogde witwassen – geen redelijk bedrijfseconomisch doel kunnen dienen.
27. Een veelvuldig gebruikte methode is het bij wisselkantoren met grote regelmaat inwisselen van grote hoeveelheden, in kleine coupures verdeelde, buitenlandse valuta tegen Nederlands geld. Dit gebeurt door koeriers of strolieden, die soms door anderen – kennelijk toezichhouders – worden vergezeld. De aanbieders van het geld gaan soms akkoord met ongebruikelijke, erg nadelige wisselcondities. Deze methode heeft veelal betrekking op de opbrengsten uit drugshandel.

28. Een verfijndere methode is het werken met dekmantelorganisaties. De aanbieder van het geld zegt dan te handelen namens een bedrijf of vennootschap, veelal gevestigd in het buitenland. Hij geeft opdracht het geld over te maken naar een bankrekening van dat bedrijf, waarna het geld onmiddellijk van die rekening wordt opgenomen of verder wordt overgemaakt naar een andere rekening. Vaak zijn de gestorte bedragen onverklaarbaar hoog, gelet op de soort activiteit die de dekmantelorganisatie zou verrichten.
29. Een typische vorm van witwassen is het rondpompen van geld door veelvuldige overschrijvingen tussen verschillende rekeningen. Credit en debet verrichtingen volgen elkaar, om onverklaarbare redenen, in hoog tempo op en saldi gaan in één maand van 0 naar enkele miljoenen euro's en weer terug. Vaak wordt de paper trail onderbroken door contante opnames of de aankoop van cheques. Bewijsstukken getoond ter onderbouwing van de transactie, zoals overeenkomsten van lening, koopcontracten, garanties en dergelijke, lijken vaak vals of juridisch defect. Partijen bij een transactie schijnen soms verwant of zelfs dezelfde personen te zijn.

In het kader van ondergronds bankieren:

1. Geldbedragen die zijn gebundeld met kleine elastieken in pakketten van 100 stuks bankbiljetten, waarbij een aantal bundels van 100 stuks weer bij elkaar worden gebundeld is een typisch kenmerk van de bundeling van crimineel geld.
2. De volgende kenmerken of een combinatie van deze kenmerken duiden op criminele geldstromen:
 - De overdracht van gelden vindt plaats op een openbare plek in plaats van een vaste locatie
 - Er wordt gebruik gemaakt van een nummer/token bij de overdracht van gelden, identiteiten zijn niet bekend
 - Geldoverdracht vindt plaats tussen verschillende nationaliteiten in plaats van binnen dezelfde etnische groep
 - Er is sprake van taalbarrières
 - Er is sprake van grote bedragen die worden overgedragen
 - Er is communicatie door middel van versluierd taalgebruik
 - Er is geen of slechts summiere administratie waarin namen ontbreken
 - De overdracht van de gelden vindt plaats met behulp van geldkoeriers in plaats van op locatie
 - De klanten hebben veelal criminele antecedenten

In het kader van aan- en verkoop van virtuele betaalmiddelen:

1. Het meermalen binnen een relatief korte periode vanaf bankrekening(en) opnemen van aanzienlijke contante bedragen, geheel of in delen, zonder een kennelijke economische noodzaak en in combinatie met het meermalen giraal ontvangen van bedragen (waarbij die bedragen in geval van de handelaar in virtuele betaalmiddelen kennelijk afkomstig zijn uit de verkoop van virtuele betaalmiddelen).
2. De aankoop van virtuele betaalmiddelen waarbij aan ten minste twee van de volgende kenmerken is voldaan:
 - a. de koper biedt zijn diensten aan via internet middels vraag- en aanbodsites;
 - b. de koper stelt geen identiteit van de verkoper vast;
 - c. de koper schermt de eigen identiteit af;
 - d. de koper rekent in contanten af;
 - e. de koper brengt een ongewoon hoog percentage wisselcommissie in rekening;
 - f. de transactie vindt plaats in een (openbare) omgeving waar veel publiek aanwezig is waardoor het veiligheidsrisico voor de koper vermindert;
 - g. een legale economische verklaring voor de wijze van omwisseling is niet aannemelijk;
 - h. de omvang van de aangekochte virtuele betaalmiddelen is niet aannemelijk in relatie tot gemiddeld particulier gebruik;
 - i. de koper is niet bij de Kamer van Koophandel en niet bij de Belastingdienst bekend voor het zijn van wisselinstelling.
3. De koper en/of verkoper maakt/maken bij de verkoop van virtuele betaalmiddelen gebruik van een zogenaamde mixer.

[Notitie 'De Bitcoinhandelaar' een faciliterende rol bij de cash-out van criminele verdiensten.](#)

Feiten van algemene bekendheid

Niet limitatieve lijst – Bron: jurisprudentie

01. Het is een feit van algemene bekendheid dat met de handel in verdovende middelen inkomsten worden gegenereerd. (ECLI:NL:RBAMS:2015:714)
02. Het is een feit van algemene bekendheid dat de handel in dergelijke hoeveelheden cocaïne uiterst lucratief is. (ECLI:NL:RBAMS:2015:714)
03. De rechtbank acht het een feit van algemene bekendheid dat diverse vormen van criminaliteit gepaard gaan met grote hoeveelheden contant geld in doorgaans grote coupures, terwijl coupures van € 500,- in het normale betalingsverkeer een zeldzaamheid zijn. (ECLI:NL:RBMNE:2015:1838)
04. De wijze van transport en het negeren van de aangifteverplichting zijn naar het oordeel van het hof typologieën die duiden op de uitvoerhandelingen van geld dat door misdrijf is verkregen. (ECLI:NL:GHAMS:2008:BD7281)
05. De rechtbank acht het een feit van algemene bekendheid dat het voorhanden hebben van grote contante geldbedragen door privé personen hoogst ongebruikelijk is vanwege het risico van onder meer diefstal, waarbij het geld niet is verzekerd. (ECLI:NL:RBMNE:2015:1838)
06. Het is een feit van algemene bekendheid dat het fysiek vervoeren van grote bedragen in contanten een aanzienlijk veiligheidsrisico met zich meebrengt. (ECLI:NL:GHSHE:2015:1181)
07. Het is een feit van algemene bekendheid dat partijen gestolen goederen contant verder worden verhandeld, veelal tegen een significant lagere prijs dan de normale inkoopprijs in het economisch verkeer. (ECLI:NL:RBSHE:2012:BX6681)
08. Het is een feit van algemene bekendheid dat mensen die leven van een uitkering hiervan vaak net rond kunnen komen. (ECLI:NL:RBUTR:2011:BV9156)
09. Voorts is het een feit van algemene bekendheid dat het voorhanden hebben van zoveel contant geld in woning of auto grote risico's meebrengt en bovendien hoogst ongebruikelijk is in het geval dat geld op legale wijze is verkregen. (ECLI:NL:GHLEE:2011:BR5801)
10. Het is van algemene bekendheid dat de luchthaven Schiphol niet zelden wordt gebruikt voor de in-, uit- of doorvoer van voorwerpen (waaronder grote contante geldbedragen), die onmiddellijk of middellijk afkomstig zijn uit misdrijf. (ECLI:NL:GHAMS:2013:BZ8274)
11. Het is immers een feit van algemene bekendheid dat betalingen betreffende onroerend goed-transacties niet contant worden gedaan maar via bankrekeningen verlopen. (ECLI:NL:RBMNE:2015:986)
12. Het is een feit van algemene bekendheid dat skimmers veelal snel en anoniem een geldbedrag van andermans rekening plegen te halen en dat niet doen door middel van het overmaken van bedragen naar bankrekeningen van derden, die immers zelf het geld van die rekening zouden kunnen halen om het vervolgens buiten bereik van de skimmers te brengen. (ECLI:NL:GHSGR:2012:BX6755)
13. De ervaring leert en van algemene bekendheid mag worden geacht, dat uitbetaling door een bank van een dergelijk geldbedrag (red. € 20.000,-) om doelmatigheidsredenen doorgaans in grotere coupures pleegt te geschieden, tenzij de opnemer uitdrukkelijk anders verlangt. (ECLI:NL:HR:2009:BK0679)
14. Het is een feit van algemene bekendheid dat diverse vormen van criminaliteit gepaard gaan met grote hoeveelheden contant geld. Het in een kledingkast bewaren van grote hoeveelheden chartaal geld is zeer ongebruikelijk, onder meer vanwege de veiligheidsrisico's. Crimineel geld maakt het kennelijk de moeite waard dat risico te lopen. (ECLI:NL:RBOVE:2015:2282)
15. Bovendien is niet gebleken dat, na de aanhouding van verdachte en de inbeslagname van het geld, iemand het geld heeft opgeëist. (ECLI:NL:RBOVE:2015:2282)
16. Naar het oordeel van het hof is het een feit van algemene bekendheid dat derdengeldrekeningen van geheimhouders, zoals van notarissen, kunnen worden gebruikt voor het verhullen van de criminele herkomst van geld (witwassen). (ECLI:NL:GHAMS:2015:633)
17. Het een feit van algemene bekendheid is dat de verhuur van woningen aan buitenlanders voor korte perioden, waarbij wordt betaald met grote contante geldbedragen, met diverse vormen van criminaliteit gepaard kan gaan. (ECLI:NL:RBAMS:2015:714)
18. Het is immers een feit van algemene bekendheid dat bij de executieverkoop van een woning de verkoopsom wordt gestort bij de notaris. (ECLI:NL:GHSGR:2012:BX6755)
19. Het is immers een feit van algemene bekendheid dat tenaamstelling op naam van een ander dan de werkelijke eigenaar er toe strekt die eigendom te verhullen. (ECLI:NL:HR:2012:BU7335)
20. De wijze van het verpakken van geld, te weten in carbonpapier – waarvan als feit van algemene bekendheid mag worden aangenomen dat dit veelal wordt gebruikt als smokkelmethode voor geld. (ECLI:NL:GHAMS:2010:BN6415)

Overige indicatoren

Niet limitatieve lijst – Bron: diversen

01. Betalingen aan of door personen in risicovolle landen, waarvan de identiteit niet kan worden vastgesteld of die bedrijven zijn waarvan de identiteit van de uiteindelijk gerechtigden niet kan worden vastgesteld.
02. Betalingen die zijn gedaan of ontvangen via tussenpersonen in derde-landen.
03. Hoge betalingen voor de afhandeling van diensten in risicovolle landen.
04. Stortingen op buitenlandse bankrekeningen van individuen of bedrijven waarmee geen zakelijke relatie bestaat.
05. Betalingen die zijn gedaan voor vervoer en verblijf van PEP's (politically exposed person).
06. Provisiebetalingen worden in onderdelen gesplitst en naar verschillende offshore bankrekeningen overgemaakt.
07. Betalingen gedaan aan landen met een bankgeheim en die geen bankgegevens uitwisselen.
08. Betalingen naar bankrekeningen in andere landen dan het land waarin de ontvanger is gevestigd.
09. Betalingen naar persoonlijke bankrekeningen in plaats van zakelijke bankrekeningen.
10. Betalingen aan entiteiten die niet hebben deelgenomen aan projecten of transacties.
11. Grote of veelvuldige afgeronde betalingen of ontvangsten.
12. Afwijkingen in de normale procedures bij de goedkeuring van betalingen.
13. Gedane of ontvangen betalingen terwijl er geen schriftelijke overeenkomst bestaat of waar de schriftelijke overeenkomsten onduidelijk of niet beschikbaar zijn.
14. Betaling van facturen die op basis van de overeenkomsten niet vereist zijn.
15. Betalingen gedaan op basis van facturen die niet passen bij het gebruikelijke profiel van de belastingplichtige (bijvoorbeeld voor wat betreft bedrag, tijdschema, locatie van ontvanger, etc.).
16. Betalingen gedaan op basis van zelf opmaakte reçu's en niet op basis van facturen van derde partijen.
17. Betalingen van hoge provisies rond bepaalde data (bijvoorbeeld als een overeenkomst wordt gesloten).
18. Betalingen die meteen worden gedaan na (of voor) ontvangst van een factuur of het tekenen van een overeenkomst.
19. Derde partijen betalen namens de belastingplichtige rechtstreeks aan crediteuren of aan entiteiten die door de belastingplichtige worden aangestuurd.
20. Bepaalde crediteuren krijgen een voorkeursbehandeling (bijv. een bepaalde leverancier wordt zonder duidelijke reden sneller betaald dan andere leveranciers).
21. De ontvangen bedragen lijken buitensporig in verhouding tot de geleverde goederen of diensten.
22. De betaalde bedragen aan tussenpersonen of adviseurs lijken buitensporig.
23. Aanzienlijke, onverklaarde geldopnames.
24. Gebruik van derdenrekeningen van een notaris of advocaat waar dit niet nodig is.
25. Oorsprong van de financiële middelen voor een transactie is onduidelijk.
26. Heeft in het verleden regelmatig bankrekeningen geopend of beëindigd.
27. Aanzienlijke, onverklaarde overboekingen op en vanaf de bankrekeningen van de belastingplichtige.
28. Bewijs van betalingen die niet in de boekhouding zijn opgenomen.
29. Bepaalde betalingen kunnen niet adequaat worden verklaard.
30. De inkeerder een (relatie van een) crimineel is (relevante antecedenten heeft).

FATF-Rapporten

Op de website van het FATF (www.fatf-gafi.org) zijn diverse typologie-rapporten te vinden. Op www.AMLC.nl vind je een Nederlandse vertaling van de red flags uit deze rapporten. Dit document is doorzoekbaar op onderwerp. Het is geen officiële vertaling, verwijst dus naar het FATF bron document.

2016

- [Terrorist Financing in West and Central Africa](#)

2015

- [Money Laundering Through the Physical Transportation of Cash](#)
- [Money laundering and terrorist financing risks and vulnerabilities associated with gold](#)
- [Financing of the Terrorist Organisation Islamic State in Iraq and the Levant](#)

2014

- [Virtual Currencies, key definitions and potential AML/CFT risks](#)
- [Financial flows linked to the production and trafficking of Afghan opiates](#)

2013

- [Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds](#)
- [The role of Hawala and other similar service providers in money laundering and terrorist financing](#)
- [Money laundering and terrorist financing vulnerabilities of legal professionals](#)

2012

- [Trade-based money laundering typologies](#)
- [Illicit tobacco trade](#)
- [Operational issues – financial investigations guidance](#)
- [Specific risk factors in the laundering of proceeds of corruption – assistance to reporting institutions](#)
- [Specific risk factors in laundering the proceeds of corruption](#)
- [Operational issues financial investigations guidance](#)

2011

- [Laundering the proceeds of corruption](#)
- [Money laundering risks from trafficking in human beings and smuggling of migrants](#)
- [Organised maritime piracy and related kidnapping for ransom](#)

2010

- [Money laundering using new payment methods](#)
- [Money laundering using trust and company service providers](#)
- [Money laundering vulnerabilities of free trade zones](#)
- [Global money laundering & terrorist financing threat assessment](#)
- [Money laundering through money remittance and currency exchange providers](#)

2009

- [Money laundering and terrorist financing in the securities sector](#)
- [Money laundering through the football sector](#)
- [Money laundering vulnerabilities of the free trade zones](#)
- [Vulnerabilities of casinos and gaming sector report](#)

2008

- [Money laundering and terrorist financing vulnerabilities of commercial websites & internet payment systems](#)
- [FATF terrorist financing report](#)
- [Typologies report on proliferation financing](#)
- [Money laundering & terrorist financing risk assessment strategies](#)
- [RBA guidance for dealers in precious metal and stones](#)
- [RBA guidance for accountants](#)

2007

- [Money laundering and terrorist financing through the real estate sector](#)
- [Laundering the proceeds of vat carousel fraud](#)
- [The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers](#)

2006

- [Report on new payment methods](#)
- [Trade based money laundering](#)

Overige jaren

- [Money laundering & terrorist financing typologies 2004-2005](#)
- Report on money laundering typologies 2001-2002
- Report on money laundering typologies 2000-2001
- Report on money laundering typologies 1999-2000
- 1998-1999 Report on money laundering typologies
- 1997-1998 Report on money laundering typologies
- 1996-1997 Report on money laundering typologies
- FATF-VII report on money laundering typologies